

Marijan Lačen

Planinska etika

Ko smo ustanavljali K-24 (največji koroški hribovski izziv), smo kot eno njegovih temeljnih izhodišč postavili dejstvo, da si čas meri vsakdo sam in ga sam vpiše v knjigo opravljenih pohodov. S to svojo izjavo, da je predpisano pot prehodil v 24 urah, prevzema vso moralno odgovornost, da je to res, in tako postane član K-24. Izjave nihče ne preverja, uradno nihče od organizatorjev kluba niti ne dvomi o poštenosti izjave, temveč jo vzame kot sveto resnico, in kandidat je brez zadržkov sprejet v klub.

"Ko sem se spuščal z Uršlje gore proti dolini Jazbine, sem vedel, da imam do Žerjava in naprej do Črne na Koroškem še okoli dve uri povprečne hribovske hoje. Meni je ostala na razpolago do predpisanih 24 ur še nekoliko manj kot ena ura. Kljub 23-urni poti, ki je bila za mano, in kljub precejšnji izmučenosti sem vedel, sem upal, da sem lahko prej kot v 24 urah na cilju. Trenutno so bili za to največja ovira krvavi žulji na obeh nogah, ki sem jih dobil v dežju čez smrekovsko pogorje. Zato sem sezul čevlje ter v samih nogavicah začel teči proti izhodiščni točki svojega pohoda. Po 23 urah hoje sem tekel eno uro. Ne vem, od kod sem jemal moč. A je šlo. Toda na cilj sem pritekel dobrih pet minut prepozno. Nisem se vpisal v knjigo. Nisem postal član K-24. Drugo leto bom poskus ponovil." Tako se konča pripoved, prav napeta zgodba enega neuspešnih poskusov.

Pet minut! Po vseh mukah, ponoči, podnevi, po dežju, v megli, 24 ur naporov na meji človeških zmogljivosti, in potem zmanjka pet minut. Ni si težko predstavlja-

ti, kako huda je lahko skomina, da bi človek rekel, da pet minut v primerjavi s 1440 minutami res ni nič. Po vseh naporih, ki so za mano, imam pa res vso pravico, da teh pet minut preprosto spregledam.

In ravno na tej točki se lomi. Ravno ta zapeljiva skušnjava je tista, ki loči poštenost od nepoštenosti, resnico od neresnice, etičnost od neetičnosti, pravo gornišvo od lažnega. In v tem razmerju stoji na eni strani tisti, ki ponudi dogodek (resnico), in na drugi strani tisti (mnogi tisti), ki ta dogodek (resnico) sprejmejo. In če je poštenost (etičnost) na strani podajalca, ni nobenega vzroka, da to ne bi bilo tako, kot je podano, tudi sprejeto. Če nekdo reče, bil sem na vrhu Triglava, prehodil sem Karavanke, presmučal sem Pohorje, splezal sem na Eiger, presmučal sem Everest, preplezal sem Lhotse, kdo je tisti, ki lahko reče (ali tudi intimno v sebi dvomi), da to ni res? Dvomljivec naj to dokaže ali pa naj za vedno molči. Če pa lahko dokaže oz. se tako izkaže, si podajalec lažne resnice zasluži trajno etično izobčenje.

Planinstvo in vse njegove izvedbene dejavnosti (razen športnega plezanja), vključno z alpinizmom, niso športne aktivnosti. V planinstvu se nič ne meri, ne prešteva, ni nadzora, ni občinstva. Vsi dogodki in uspehi temeljijo na besedi, na zaupanju. Zaradi tega je planinstvo zgrajeno na visoki stopnji poštenosti in na medsebojnem spoštovanju. Če to zlorabimo, z ene (podajajoče) ali druge (sprejemajoče) strani, pade tisto, kar je dejansko najlepše in najplemenitejše v planinstvu – visoka stopnja etičnosti! In če izgubimo to, potem je izgubljen ves smisel tovarštva v gorah, pripovedovanje svojih dogodivščin drug drugemu, opisovanje svojih doživetij, branje – tudi branje te revije. Potem ostanemo samo še volkovi samotarji, ki hodimo po svojih poteh, postanemo asocialna bitja, ki izgubljajo tisto najlepše v vsakem človeškem doživljanju – svoje občutke deliti z drugimi. In le malokje v življenju je teh čudovitih čustev in občutkov več kot v hribih. Zato jih ohranjajmo drug za drugega v najčistejši izročnosti, na visoki etični stopnji. ●

Kolumna izraža stališče avtorja, in ne nujno tudi uredništva in Planinske zveze Slovenije.

Olševa in Peca
Foto: Oton Naglost

